

**Programy a projekty
úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike
za rok 2023**

a ďalšie roky

Odpočet plnenia RÚVZ so sídlom v Leviciach za rok 2023

1 ODDELENIE HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1. PLNENIE AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY (NEHAP V.)

Cieľom tejto úlohy je zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom zlepšenia stavu environmentálnych determinantov zdravia, redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho i vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, kontaminovanými územiami, nebezpečnými chemickými látkami, UV žiarením a zmenou klímy.

Oddelenie HŽPaZ v rámci svojej činnosti sleduje niektoré zložky životného prostredia, ktoré môžu súvisieť so zlepšením zdravotného stavu obyvateľov okresu Levice. V roku 2023 bolo v oblasti zásobovania obyvateľov pitnou vodou vykonaných v rámci štátneho zdravotného dozoru (ďalej len ŠZD) 12 hygienických kontrol a bol zabezpečený odber 118 vzoriek pitnej vody. Monitorovanie kvality vôd na kúpanie bolo zabezpečené oddelením HŽPaZ ako aj prevádzkovateľmi jednotlivých lokalít v celoročných aj v sezónnych zariadeniach. V rámci ŠZD bolo v roku 2023 odobratých zamestnancami oddelenia HŽPaZ 48 vzoriek vôd na kúpanie z kúpacích lokalít a bolo vykonaných 37 hygienických kontrol, pričom neboli zistené žiadne závažné nedostatky. Pre kúpaciu sezónu 2023 boli uvedené do prevádzky Rekreačné zariadenie Margita – Ilona a Wellness Santovka, prírodná lokalita vodná nádrž Lipovina v Bátovciach nemá prevádzkovateľa a kúpanie je len na vlastné riziko obyvateľov.

Pri posudzovaní projektových dokumentácií sa venuje zvýšená pozornosť dodržiavaniu požiadaviek na vnútorné prostredie budov určených na dlhodobý pobyt ľudí, pri umiestňovaní športovísk a hracích plôch pre deti sú vyžadované zariadenia, ktoré zabezpečia prevenciu nehôd a úrazov detí. Na prevenciu ochrany zdravia detí bolo v roku 2023 odobratých oddelením HDM 11 vzoriek piesku z pieskovísk v okrese Levice.

Oddelením HŽPaZ bolo počas tohto obdobia vykonaných 290 kontrol zameraných na ochranu zdravia nefajčiarov.

1.2 PROTOKOL O VODE A ZDRAVÍ – PLNENIE NÁRODNÝCH CIEĽOV

RÚVZ so sídlom v Leviciach nebol v roku 2023 do riešenia tejto úlohy zapojený.

1.3 ĽUDSKÝ BIOMONITORING – SLEDOVANIE ZÁŤAŽE SKUPÍN OBYVATEĽSTVA VYBRANÝM CHEMICKÝM FAKTOROM V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A PRACOVNOM PROSTREDÍ

RÚVZ so sídlom v Leviciach nebol v roku 2023 do riešenia tejto úlohy zapojený.

1.4 MAPOVANIE PRÍTOMNOSTI BAKTÉRIÍ RODU LEGIONELLA V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Cieľom tejto úlohy je zistiť výskyt prítomnosti baktérií rodu Legionella v ubytovacích zariadeniach a včasnou intervenciou v prípade pozitívneho nálezu znížiť riziko závažných ochorení spôsobených týmito mikroorganizmami prijatím nápravných opatrení, ktoré budú cielené na odstránenie, resp. minimalizáciu ich výskytu. Na získanie prehľadu o situácii v ubytovacích zariadeniach z hľadiska prítomnosti baktérií rodu Legionella bolo v roku 2023 zabezpečené vytipovanie ubytovacích zariadení v jednotlivých krajoch Slovenska, odbery vzoriek budú vykonané v prvom štvrtroku 2024 (za okres Levice bolo vybrané ubytovacie zariadenie – „Hotel PARK“ v Hokovciach 222).

1.5 MAPOVANIE AKTUÁLNEHO STAVU VÝSKYTU PESTICÍDNYCH LÁTOK A MIKROPOLUTANTOV V PITNÝCH VODÁCH

RÚVZ so sídlom v Leviciach nebol v roku 2023 do riešenia tejto úlohy zapojený.

1.6 MAPOVANIE RIZÍK DOMOVÝCH ROZVODNÝCH SYSTÉMOV

RÚVZ so sídlom v Leviciach nebol v roku 2023 do riešenia tejto úlohy zapojený.

2 ODDELENIE PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1 ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

RÚVZ so sídlom v Leviciach vedie v zmysle § 6 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov register rizikových prác. Využíva na to štatisticko-informačný program ASTR_2011. V roku 2023 RÚVZ so sídlom v Leviciach zaslal podľa pokynov štvrtročné výstupy z registra rizikových prác RÚVZ Nitra a Inšpektorátu práce Nitra.

K 31.12.2023 bolo v okrese Levice evidovaných 50 právnych subjektov (o dva viac ako v predchádzajúcom roku), v ktorých sú vyhlásené rizikové práce (celkovo 2 943 zamestnancov z toho 763 žien).

V roku 2023 pribudli dvaja noví zamestnávateľia, u ktorých zamestnanci vykonávajú rizikové práce - ALMA3, s.r.o. na pracovisku Ambulancie plastickej chirurgie v Leviciach, kde sa používa laser 3. kategórie a v spoločnosti Hörnlein, k.s. v Šahách, kde bola do rizikových prác zaradená práca operátorov vo faktore práce záťaž teplom. V jednom prípade došlo k zmene právnej formy subjektu z fyzickej osoby - podnikajúcej Ing. Milan Polakovič STOLANA PIAL na právnickú osobu STILON s.r.o.

V 21. prípadoch zamestnávateľa žiadali o zmenu v zaradení rizikových prác (zmena organizačnej štruktúry, nové merania na pracovisku, nové posúdenie zdravotných rizík, zaradenie do rizikových prác).

Napriek nárastu počtu zamestnávateľov o 2 spoločnosti, u ktorých sa vykonávajú rizikové práce, došlo v roku 2023 iba k miernemu navýšeniu celkového počtu zamestnancov (o 37 zamestnancov) vykonávajúcich rizikové práce, avšak oproti minulému roku sa znížil počet zamestnancov zaradených do 4. kategórie prác (celkovo o 55 zamestnancov).

Vo všeobecnosti majú zamestnávateľa snahu, aby zamestnanci boli čo v najmenšej miere exponovaní faktormi pracovného prostredia, a preto uskutočňujú technické a organizačné opatrenia a postupne modernizujú technológiu a strojné vybavenie.

Dlhodobou je najviac rizikových prác v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Leviciach evidovaných v oblasti dodávok elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (Atómové elektrárne Mochovce), ďalej nasleduje výroba potravín (Cloetta Slovakia s.r.o., VDP a.s.), výroba textilu a výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení.

Dominantným rizikovým faktorom v pracovnom prostredí je dlhodobý hluk (2180 pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce). Ďalej nasledujú faktory pracovného prostredia ionizujúce žiarenie (578 pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce), záťaž teplom a chladom (536 zamestnancov), chemické látky a zmesi (380 zamestnancov).

Rizikové práce 4. kategórie sú vykonávané v najväčšej miere v oblasti dodávok vody (58 zamestnancov), čo je zmenou oproti predchádzajúcemu roku 2022, kedy to bola výroba potravín.

Čo sa týka situácie pri určovaní rizikových prác u samostatne zárobkovo činných osôb a samostatne hospodáriacich roľníkov, tí nepodávali žiadosti/návrhy na vyhlásenie rizikovej práce. Vo väčšine prípadov nemajú vykonané posúdenie zdravotných rizík z pracovného prostredia a ani si nezabezpečujú vykonanie lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci.

Pre faktory pracovného prostredia psychická pracovná záťaž a ionizujúce žiarenie v zdravotníckych zariadeniach neboli určené žiadne nové rizikové práce.

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z látok a zmesí klasifikovaných ako toxické

Ochrana zamestnancov, ktorí pri výkone svojej pracovnej činnosti prichádzajú do kontaktu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami bola v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Leviciach zabezpečená v zmysle požiadaviek nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov, okrem prípadu zamestnávateľa ARGUSS s.r.o., ktorý sa počas prešetrenia podozrenia na chorobu z povolania u dvoch živnostníkov vykonávajúcich dohodnuté služby na pracovisku spracovania elektroodpadov so žiariviek v Loku nevedel preukázať rozhodnutím na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami. Prevádzkovateľovi bola za uvedený delikt uložená sankcia. RÚVZ so sídlom v Leviciach využil pre získanie informácie o tom, či zamestnávateľ oboznamuje zamestnancov, ale aj živnostníkov o zdravotných rizikách pri výkone činnosti na pracovisku aj kontrolné listy, v ktorých boli náhodne vybranými pracovníkmi vyplnené informácie akou formou sú školení, aké OOPP sú im poskytované, ale aj akou cestou môžu škodliviny preniknúť do tela.

Počas roka 2023 RÚVZ v Leviciach vykonal 11 cieľných kontrol so zameraním na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami. Kontrolované boli prevádzky s rôznym iným zameraním napr. poskytovanie zdravotnej starostlivosti, poľnohospodárska a skladovacia činnosť, laboratórne stanovenia. Z výsledkov výkonu štátneho zdravotného dozoru vyplynulo, že zamestnanci exponovaní chemickému faktoru (veľmi toxické látky a zmesi) boli oboznamovaní s kartami bezpečnostných údajov látok a zmesí, s ktorými prichádzajú do kontaktu, preukázali

sa platnými osvedčeniami na prácu s týmito látkami a aj dokladmi o absolvovaní vzdelávacieho akreditovaného kurzu v požadovanom rozsahu. Zamestnávateľia zabezpečovali pre zamestnancov pravidelne v ročných intervaloch bezpečnostné školenia a inštruktáže.

V roku 2023 RÚVZ v Leviciach nevydal žiadne právoplatné rozhodnutie na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku.

Spoločnosti vykonávajúce dezinfekciu, dezinfekciu a deratizáciu pravidelne informovali RÚVZ so sídlom v Leviciach o tom, kedy, kde a s akým chemickým prípravkom budú vykonávať tieto práce. Doručených bolo 53 oznámení, čo bolo o 29 oznámení viac ako v predošlom roku.

V roku 2023 RÚVZ so sídlom v Leviciach v rámci info-žiadosti poskytol informáciu ohľadne vydaných rozhodnutí na prácu veľmi toxickými látkami a zmesami za ostatných 10 rokov.

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém

Ochrana zamestnancov, ktorí pri výkone svojej pracovnej činnosti prichádzajú do kontaktu s karcinogénnymi a mutagénnymi látkami, bola v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Leviciach zabezpečená podľa legislatívnych požiadaviek nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov, nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci s výnimkou dvoch subjektov (UNICOINVEST SK s.r.o a Marin Ladányi - Marci), ktoré odstraňovali azbest neodborným spôsobom a bez príslušného povolenia. Subjektom bola uložená sankcia v celkovej výške 6 500 Eur.

V roku 2023 boli v okrese Levice vykonávané práce s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi a látkami poškodzujúcimi reprodukciu napríklad v ambulancii klinickej onkológie Nemocnice Agel Levice, s.r.o. (podávanie a manipulácia s cystostatikami), v nemocnici HOSPITALE s.r.o. (chirurgické oddelenie-operačné sály, gynekologické oddelenie - zákrokovňa, verejná lekáreň a vyšetrovňa), v stavebno-montážnej firme Ing. Jozef Horniak - VIALLE, Levice (oprava miestnych komunikácií), Cloetta Slovakia s.r.o., Slovenské elektrárne, a.s., JAVYS a.s. (laboratórne stanovenia), Fibra spol. s r.o. (výroba drevených podsedačkov).

RÚVZ so sídlom v Leviciach v roku 2023 vydal dve rozhodnutia na činnosti spojené so spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov a to spoločnosti CHEMCOMEX a.s., ktorá vykonáva zámočnicke práce s expozíciou plynom a parám chrómu Cr (VI) a jeho zlúčeniny a nikelu a jeho zlúčeniny na pracoviskách Atómových elektrární Mochovce a spoločnosti STILON s.r.o., kde sa na pracovisku stolárskej dielni v Dolnom Piali začalo v priebehu roka spracovávať tvrdé drevo.

Pri štátnom zdravotnom dozore bola monitorovaná informovanosť zamestnancov o účinkoch karcinogénnych a mutagénnych látok formou kontrolných listov (15 ks).

V roku 2023 RÚVZ sídlom v Leviciach vydal 72 rozhodnutí na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest, bolo doručených 88 oznámení o výkone činnosti odstraňovania azbestu a vykonal 11 štátnych zdravotných dozorov pri prácach s azbestom. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že posledné roky je pretrvávajúci veľký záujem o odstraňovanie azbestu a azbestových materiálov. Najčastejšie dochádzalo k odstraňovaniu azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo striech poľnohospodárskych budov a rodinných domov a v menšej miere azbestovo-cementových potrubí z bytových jadier, prípadne k odstraňovaniu azbestu ako starých environmentálnych záťaží.

V územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Leviciach sa v roku 2023 najčastejšie pri liečbe onkologických ochorení používali nasledovné lieky: Oxaliplatina, Irinotecan, Endoxan, Leucovorin, Gemcitabine, Paklitaxel, Docetaxel a i. Celkovo bolo na liečbu použitých 11 522 ampúl, čo je o 2 161 ampúl viac ako v predchádzajúcom roku.

2.1.4 Znižovanie zdravotných rizík z biologických faktorov pri práci vrátane nových biologických faktorov, osobitne vírusu SARS CoV-2

V rámci územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Leviciach boli v roku 2023 vyhlásené štyri pracoviská (Ambulancia pneumológie a ftizeológie spoločnosti ZAPA JJ s.r.o. v Leviciach, Ambulancia pediatrickej pneumológie a ftizeológie spoločnosti PROPRIUS s.r.o. v Leviciach, Ambulancia pneumológie a ftizeológie Nemocnice Agel Levice s.r.o. a Ambulancia pneumológie a ftizeológie spoločnosti COR s.r.o. v Šahách) na ktorých vykonávajú rizikové práce 3. kategórie pre biologický faktor *Mycobacterium tuberculosis*. Okrem uvedeného, Nemocnica AGEL Levice s.r.o. má vyhlásené rizikové práce 3. kategórie biologického faktora aj z dôvodu SARS- CoV-2 na pracoviskách COVID oddelenia, COVID OAIM, MOM odberová ambulancia a izolačka urgentného príjmu. RÚVZ so sídlom v Leviciach za rok 2023 evidoval celkovo desať zamestnancov (z toho 9 žien) vykonávajúcich rizikové práce 3. kategórie.

RÚVZ so sídlom v Leviciach v roku 2023 neprešetroval žiadne podozrenie na chorobu z povolania súvisiacu s biologickým faktorom pri práci.

2.2 INTERVENCIE NA PODPORU ZDRAVIA PRI PRÁCI

2.2.1 Zdravé pracoviská

Pracovníčky oddelenia PPL poskytovali v roku 2023 konzultácie najmä pred zahájením činnosti nových výrobných prevádzok fyzickým a právnickým osobám, pri zriaďovaní chránených pracovísk a dielní ako aj konzultácie počas výkonu štátneho zdravotného dozoru.

Odborné poradenstvo a konzultácie sa týkali najmä:

- základných ustanovení legislatívnych úprav v oblasti ochrany zdravia pri práci a ich zavádzanie do praxe,
- zabezpečenia zdravotného dohľadu nad pracovným prostredím,
- vykonávania lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci,
- zriadenia chránených pracovísk a dielní,
- vypracovania prevádzkových poriadkov a posudkov o riziku,
- zabezpečenia zdravých pracovných podmienok (najmä chemický faktor, hluk, fyzická záťaž),
- ochrany zdravia zamestnancov pri expozícii faktorom práce a pracovného prostredia,
- používania účinných osobných ochranných pracovných prostriedkov,
- chorôb z povolania.

2.2.2 Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) zameraná na prevenciu zdravotných a bezpečnostných rizík pri práci

Oddelenie PPL pripravilo v súvislosti s kampaňou EU-OSHA - *Zdravé pracoviská* zameranou na zvýšenie povedomia o *vplyve nových digitálnych technológií na prácu a pracoviská*, ktorý bol elektronicky roz distribuovaný 50 zamestnávateľom v okrese Levice.

Leták bol a je zverejnený na webovom sídle RÚVZ so sídlom v Leviciach (https://www.uvzsr.sk/web/ruvzlv/search?p_p_id=com_liferay_portal_search_web_search_re

sults_portlet_SearchResultsPortlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&_com_liferay_portal_search_web_search_results_portlet_SearchResultsPortlet_mvcPath=%2Fview_content.jsp&_com_liferay_portal_search_web_search_results_portlet_SearchResultsPortlet_assetEntryId=1710238&_com_liferay_portal_search_web_search_results_portlet_SearchResultsPortlet_type=content&p_p_auth=cGatiiEq&p_l_back_url=https%3A%2F%2Fwww.uvzsr.sk%2Fweb%2Fruvzlv%2Faktuality) a na informačných paneloch RÚVZ so sídlom v Leviciach. Kampaň EU-OSHA pre roky 2023 – 2025 - *vplyv nových digitálnych technológií na prácu a pracoviská* je zameraná na päť prioritných oblastí: práca s digitálnou platformou, pokročilá robotika a umelá inteligencia, práca na diaľku Inteligentné digitálne systémy a riadenie pracovníkov prostredníctvom umelej inteligencie.

Okrem toho, RÚVZ so sídlom v Leviciach pravidelne a priebežne poskytuje zamestnávateľom a zamestnancom informácie zamerané na ochranu zdravia pri práci a predchádzanie vzniku chorôb z povolania a ochorení súvisiacich s výkonom pracovnej činnosti, podmienkach a požiadavkách pred zahájením činnosti nových prevádzok, informácie ohľadom posúdenia zdravotných rizík a objektivizácie faktorov pracovného prostredia, zabezpečenia zdravotného dohľadu, zariadenia chránených pracovísk a dielní, nastavenia ochrany zdravia zamestnancov pri expozícii faktorom práce a pracovného prostredia a používania účinných osobných ochranných pracovných prostriedkov.

3 ODDELENIE HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1 MONITORING PRÍJMU KUCHYNSKEJ SOLI

Úloha bola v roku 2023 riešená v dvoch etapách. V I. etape pracovníci RÚVZ so sídlom v Leviciach odobrali 2 vzorky hotových pokrmov (zeleninová polievka). 1 vzorka bola odobratá v ZSS verejného typu a 1 vzorka v ZSS uzatvoreného typu. Vyšetrené vzorky vyhovovali požiadavkám platných právnych predpisov na obsah soli.

Na základe laboratórnych výsledkov bola v II. etape poslaná sumárna správa vo forme tabuliek RÚVZ so sídlom v Nitre.

3.2. MONITORING BEZPEČNOSTI PET FLIAŠ Z RECYKLOVANÝCH PLASTOV

RÚVZ so sídlom v Leviciach v roku 2023 nevykonával túto úlohu.

3.3. SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU KLIENTOV V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Úloha bola v roku 2023 riešená v dvoch etapách. V I. etape pracovníci RÚVZ so sídlom v Leviciach skontrolovali 5 zariadení sociálnych služieb, v ktorých odobrali vzorky podávaných pokrmov (celodennú stravu) za účelom posúdenia energetickej a biologickej hodnoty. Laboratórnym rozborom celodennej stravy vzhľadom na pohlavie a vek prevažnej väčšiny klientov bolo preukázané, že výživová hodnota pokrmov v ukazovateľoch energetickej hodnoty, bielkoviny a tuky je prekročená voči platným OVD. Prostredníctvom počítačového programu Alimenta bola vykonaná kontrola v 1 zariadení.

Prevádzkovatelia týchto zariadení využívajú pri zostavení jedálnych lístkov na overenie OVD a energetickej hodnoty počítačové programy na to určené. S laboratórnymi výsledkami boli oboznámení prevádzkovatelia zariadení za účelom prijatia nápravných opatrení.

V II. etape bola na základe laboratórných výsledkov zaslaná sumárna správa Úradu verejného zdravotníctva SR.

3.4 MONITORING PRÍTOMNOSTI ALERGÉNOV V HOTOVÝCH POKRMOCH PRIPRAVOVANÝCH V ZARIADENIACH SPOLOČNÉHO STRAVOVANIA A V POTRAVINÁCH URČENÝCH PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI

RÚVZ so sídlom v Leviciach v roku 2023 nevykonával túto úlohu.

4 ODDELENIE HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.1 AKTIVITY PREVENČIE DETSKEJ OBEZITY V KONTEXTE PLNENIA NÁRODNÉHO AKČNÉHO PLÁNU PREVENČIE OBEZITY NA ROKY 2015 – 2025 (NAPPO)

V rámci projektu boli sledované aktivity v rámci priority:

Podpora zdravšieho prostredia v školách

V roku 2023 bol výkon ŠZD zameraný na kontrolu predávaného sortimentu a dodacích listov u predajcov školských bufetov, zapojenie sa školských jedální do mliečného školského programu a programu školské ovocie, dodržiavanie pitného režimu detí s odporúčaním presadzovania konzumu pitnej vody a nesladených nápojov, pestrosť stravy, dodržiavanie zásad pri zostavovaní jedálnych lístkov s ohľadom na odporúčané výživové dávky, počet stravujúcich sa detí a mládeže v školských stravovacích zariadeniach, realizáciu donášky stravy pre deti s osobitným stravovaním.

Podpora pohybových aktivít

V rámci bežného ŠZD boli kontroly zamerané na monitoring telovýchovných podmienok žiakov základných a stredných škôl, vrátane vonkajších telovýchovných plôch z hľadiska dodržiavania požiadaviek príslušnej legislatívy, dodržiavanie prevádzkových poriadkov telovýchovných zariadení, využívanie iných športových plôch a zariadení na telovýchovu a šport v rámci výučby žiakov sledovanej školy, možnosti aktívneho odpočinku počas prestávok.

Celkovo bolo v rámci projektu vykonaných 112 kontrol.

4.2 PREDAJ DOPLNKOVÝCH JEDÁL V ŠKOLSKÝCH BUFETOCH A AUTOMATOCH

V roku 2023 oddelenie hygieny detí a mládeže RÚVZ v Leviciach evidovalo 11 školských bufetov (6x ZŠ, 5x SŠ) a 14 automatov pri školách. V priebehu roka ukončili svoju činnosť 2 prevádzky školských bufetov. V rámci realizácie projektu bol vykonaný štátny zdravotný dozor vo 8 školských bufetoch. Kontroly boli zamerané na predávaný sortiment, dodržiavanie prevádzkovo-technických požiadaviek, zásobovanie pitnou vodou, osobnej hygieny, zdravotnej a odbornej spôsobilosti zamestnancov, dodržiavanie HACCP, dodržiavanie obmedzenia

sortimentu v zmysle platných právnych predpisov. Pri výkone ŠZD boli zistené v 3 prevádzkach nedostatky (1x predaj nealko nápojov s pridaným cukrom nad 5g/100ml, 2x sortiment predaja cukroviniek a slaných výrobkov presahoval viac ako 50% podielu z celkového sortimentu tovaru) na základe čoho boli prevádzkovateľom školských bufetov uložené nápravné opatrenia namiesto na ich odstránenie.

4.3 ÚRAZY U DETÍ V SR

RÚVZ so sídlom v Leviciach má vytvorenú spoluprácu s oddelením úrazovej chirurgie a ortopedie v Nemocnici AGEL Levice s.r.o. pre zber údajov týkajúcich sa úrazovosti detí. V roku 2023 RÚVZ so sídlom v Leviciach projekt nevykonával.

4.4 MONITOROVANIE KVALITY VNÚTORNÉHO PROSTREDIA V PREDŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

V roku 2023 bola v rámci výkonu ŠZD v 47 predškolských zariadeniach vykonávaná kontrola na dodržiavanie kvality vnútorného prostredia z hľadiska dodržiavania požiadaviek platnej legislatívy na vetranie, tepelno-vlhkostnú klímu a vykurovanie. V rámci projektu bola vedená evidencia predškolských zariadení využívajúce systém umelého riadeného vetrania s rekuperáciou.

6 ODDELENIE EPIDEMIOLOGIE

6.1 NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Surveillance nákaz preventabilných očkovaním prebiehala po celý rok. Kontrola očkovania za obdobie od 1.9.2022 do 31.8.2023 bola vykonaná v priebehu mesiaca september vo všetkých 25 pediatrických ambulanciách okresu Levice. Výsledky kontroly očkovania boli spracované v osobitnej správe. Zaočkovanosť sa v okrese pohybovala na úrovni od 93,6% do 97,1%.

V roku 2023 bolo zahájených 43 priestupkových konaní voči rodičom odmietajúcich povinné očkovanie svojich detí. V rámci priestupkových konaní bolo podľa § 55 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a podľa § 56 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia za nepodrobenia sa povinnému očkovaniu vydaných 10 rozhodnutí a v 33 prípadoch bola uložená bloková pokuta v celkovej sume 1389 eur. Okrem uvedeného počtu priestupkových konaní boli 4 nahlásené odmietnutia povinného očkovania odstúpené na riešenie miestne príslušnému RÚVZ a v 1 prípade bola vec odložená z dôvodu uloženia pokuty rodičom v predchádzajúcich rokoch v súhrnnej výške 331 eur.

6.2 SURVEILLANCE INFEKČNÝCH OCHORENÍ

V priebehu roku 2023 bolo v okrese Levice vykonaných 795 šetrení v ohniskách nákaz, v ktorých sa zabezpečovala edukácia a protiepidemické opatrenia. Bolo vydaných 20 odporúčaní na vykonanie troch odberov tampónu rekta u rodinných kontaktov osôb s hnačkovým ochorením vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť. Lekársky dohľad bol nariadený rozhodnutím 2x pri poranení zdravotníckeho pracovníka, 84x pri kontakte s vírusovou hepatítidou A a 2x pri kontakte s Klebsiellou pneumoniae produkujúcou

karbapenemázu. Edukácia obyvateľstva v prevencii prenosných ochorení sa vykonávala priebežne prostredníctvom infopanelov, webovej stránky a regionálnych novín MY Týždeň na Pohroní, kde boli publikované články na aktuálne témy.

6.3 INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ (EPIS)

V informačnom systéme EPIS bolo v roku 2023 pracovníčkami oddelenia vykázaných 2664 prípadov prenosných ochorení a nozokomiálnych nákaz a bolo spracovaných 34 epidémií, z toho sa v 16 prípadoch jednalo o epidémiu spôsobenú SARS CoV-2 v zdravotníckych zariadeniach a v zariadeniach sociálnych služieb. Analýza akútnych respiračných ochorení, chrípky a chrípke podobných ochorení sa vykonávala v týždenných intervaloch a podrobná analýza epidemiologickej situácie sa vykonávala v mesačných intervaloch.

6.4 NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

V roku 2023 bolo zo zdravotníckych zariadení v okrese hlásených a analyzovaných 438 prípadov nozokomiálnych nákaz. Pracovníčky oddelenia vykonali 104 štátnych zdravotných dozorov v ambulantných a lôžkových zdravotníckych zariadeniach, odobrali 588 vzoriek sterov z prostredia, rúk personálu a sterilných predmetov. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru v lôžkových zdravotníckych zariadení boli sledované výkony bariérovej ošetrovacej techniky, výkony dekontaminácie, vykonané kontroly zabezpečenia preventívnych opatrení pri výskyte nozokomiálnych nákaz ako aj dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov.

6.5 MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Mimoriadne epidemiologické situácie boli hlásené podľa prílohy č. 1 vyhlášky MZ SR č.585/2008 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení. Akútne respiračné ochorenie, chrípka a chrípke podobné ochorenia boli hlásené pravidelne v týždenných intervaloch cez IS EPIS. Pri výskyte epidémie, meningokokových, hemofilových, pneumokokových meningitíd a septikémií, akútnych chabých paréz, osýpok, rubeoly, parotitídy, akútnych vírusových hepatitíd, SARI a iných závažných ochorení infekčnej etiológie sú tieto ochorenia po šetrení v ohnisku nákazy okamžite hlásené cez IS EPIS v systéme rýchleho varovania. V systéme rýchleho varovania boli v roku 2023 nahlásené okrem 16 epidémií spôsobených SARS CoV-2 (3x v zdravotníckom zariadení a 13x v zariadeniach sociálnych služieb) aj 3 epidémie spôsobené norovírusom (2x v zdravotníckom zariadení a 1x v zariadení sociálnych služieb), 5 epidémií hnačiek a gastroenteritíd pravdepodobne infekčného pôvodu (4x v zdravotníckom zariadení a 1x v zariadení sociálnych služieb), 1 prípad vírusovej hepatitídy A a 1 rodinná epidémia vírusovej hepatitídy A.

6.6 ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDVANIE VDPV

Environmentálna surveillance spočíva vo virologickom vyšetrení odpadových vôd vykonávanom celoslovensky podľa nariadenia hlavného hygienika Slovenskej republiky. Oddelenie epidemiológie sa podieľa na surveillance a odoberá odpadovú vodu v určených termínoch na zistenie prítomnosti poliovírusov a iných enterálnych vírusov. V roku 2023 bolo odobratých a do NRC pre poliomyelitídu ÚVZ SR zaslaných 7 vzoriek odpadových vôd. Všetky vyšetrenia mali negatívny výsledok na detekciu poliovírusov. Výsledky z odpadových

vôd potvrdzujú, že v populácii nášho regiónu sa divé kmene a ani vakcinálne kmene poliovírusov nevyskytujú.

6.7 PREVENCIA HIV/AIDS

Ambulancie na výkon prevencie HIV/AIDS sa nachádzajú na RÚVZ v sídlach krajov. RÚVZ v Leviciach vykonáva edukačné aktivity zamerané na mládež a zvyšovanie informovanosti verejnosti prostredníctvom infopanelov a webovej stránky. Na webovej stránke RÚVZ bola zverejnená ponuka prednášok zameraných na prevenciu HIV/AIDS pre základné a stredné školy. Prednášky zabezpečujú pracovníčky oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu. V roku 2023 bola prednáška s názvom „HIV a AIDS“ odprezentovaná 3x, v 3 základnej škole a 2 stredných školách.

6.8 PORADŇA OČKOVANIA

Dňom 1.1.2012 zahájila na oddelení epidemiológie činnosť Poradňa v očkovaní. V rámci poradne, sa uskutočňujú individuálne konzultácie z oblasti povinného pravidelného očkovania osôb. V roku 2023 záujem o osobnú konzultáciu neprejavil nikto. Vedúca oddelenia poskytla telefonické konzultácie 62x rodičom a očkujúcim lekárom ohľadom výkonu očkovania a na usmernenie postupov pri očkovaní. Najčastejšie dotazy sa týkali výkonu očkovania a hradenia očkovacích látok, výkonu povinného pravidelného očkovania po prísťahovaní sa z iného štátu, posunutia očkovacieho termínu z dôvodu dočasnej kontraindikácie, povinnosti očkovania zdravotníckych pracovníkov proti VH-B a VH-A, nepovinného očkovania a legislatívneho postupu v prípade odmietnutia očkovania.

6.9 OPTIMALIZÁCIA VEREJNEJ SPRÁVY V OBLASTI EPIDEMIOLOGIE

Pracovníčky oddelenia pravidelne testovali pripravené moduly v oblasti epidemiológie, spolupracovali pri ich zavádzaní do praxe a zúčastňovali sa online školení.

7. OBJEKTIVIZÁCIA FAKTOROV PROSTREDIA (BŽP, MŽP, FF, CHA)

7.4 REZIDUÁ PESTICÍDOV V PITNÝCH VODÁCH A POTRAVINÁCH NA VÝŽIVU A VÝŽIVOVÉ PRÍPRAVKY PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI

RÚVZ so sídlom v Leviciach v roku 2023 nevykonával túto úlohu.

7.9 MONITORING VÝSKYTU VIBRIÍ S CIEĽOM OCHRANY VEREJNÉHO ZDRAVIA

Pracovníci RÚVZ so sídlom v Leviciach v roku 2023 odobrali 2 vzorky hotových pokrmov s obsahom rýb k laboratórnemu vyšetreniu na prítomnosť vibrio spp. Vyšetrené vzorky nepreukázali prítomnosť patogénnych vibrií.

7.15 MONITORING OBSAHU ŤAŽKÝCH KOVŮ V POTRAVINÁCH PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI

Pracovníci RÚVZ so sídlom v Leviciach v roku 2023 odobrali 4 vzorky detskej výživy k laboratórnemu šetreniu na prítomnosť ťažkých kovov. Vyšetrené vzorky vyhovovali požiadavkám platných právnych predpisov

9. PODPORA ZDRAVIA A VÝCHOVA K ZDRAVIU

9.1 ZDRAVOTNÉ UVEDOMENIE A SPRÁVANIE SA OBYVATEĽOV SR

Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v priebehu roka 2022 na respondentoch z celého územia Slovenskej republiky. V roku 2023 boli získané údaje z prieskumu spracované a vyhodnotené. Prieskumu sa zúčastnilo spolu 3764 respondentov a z toho bolo 1882 žien a 1882 mužov. Cieľom prieskumu bolo zistiť dôležité atribúty zdravotného uvedomenia a správania sa občanov Slovenskej republiky na základe plnenia Národného programu podpory zdravia 2021-2030, ktorého cieľom je zlepšovať zdravotný stav obyvateľov Slovenskej republiky, a to prostredníctvom zvyšovania úrovne zdravotného uvedomenia a podpory zdravia. Ďalším cieľom je dlhodobou zlepšiť úroveň zdravého životného štýlu obyvateľov SR založeného na prevencii a minimalizácii rizík. Výsledky prieskumu sú zverejnené na webovej stránke UVZSR <https://www.uvzsr.sk/web/uvz/zdravotne-uedomenie-a-spravanie-sa-obyvatelov-sr-za-rok-2022>.

9.2 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN V PREVENCII OBEZITY NA ROKY 2015-2025

Jedným z hlavných rizikových faktorov civilizačných ochorení, ktoré významnou mierou ohrozujú verejné zdravie, je v súčasnosti obezita. Pri príležitosti Svetového dňa boja proti obezite boli na základných školách v okrese Levice zrealizované 3 prednášky pre 96 žiakov. Dve prednášky boli odprednášané v dvoch domovoch dôchodcov a domovoch sociálnych služieb pre 66 klientov zariadení. Na web stránke RÚVZ so sídlom v Leviciach a dvoch informačných paneloch bol zverejnený zdravotno-výchovný materiál na danú tému.

Pri príležitosti Svetového dňa obezity bola pod záštitou ÚVZSR v spolupráci s projektom Skutočne zdravá škola a ich partnermi vyhlásená celoslovenská výtvarná súťaž pre triedy základných škôl. Súťaž prebiehala v termíne 3.3.2023 – 24.3.2023 a bola rozdelená do dvoch kategórií – pre prvý stupeň ZŠ s témou „Ako trieda vizuálne zaujímavo spracuje tému zdravej desiaty“ a pre druhý stupeň ZŠ s témou „Ako trieda vymyslí originálnu aktivitu, ktorú môžu ľudia jednoducho zaradiť do svojho bežného dňa a vďaka tomu znižovať riziko vzniku obezity“. Súťaž mala regionálne, krajské a celoslovenské kolo. V okrese Levice sa do výzvy zapojilo 16 tried na siedmich základných školách. Víťazná kresba za okres Levice patrila 9.A. triede na 5.ZŠ v Leviciach, táto kresba rovnako vyhrala v krajskom kole súťaže. Vecnú cenu víťaznej triede krajského kola bola odovzdať pracovníčka nášho oddelenia priamo v škole.

V školskom roku 2022/2023 pokračoval projekt firmy Nestlé „Viem čo zjem“, koordinovaný spoločnosťou Neuropea Bratislava. Hlavnou témou pre aktuálny ročník projektu je „Ovocie a zelenina“. V kalendárnom roku 2023 bol projekt realizovaný na 6.ZŠ v Leviciach, v rámci prednášok bolo edukovaných 131 žiakov ZŠ.

9.2.1 Vyzvi srdce k pohybu- Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie

V roku 2023 bol vyhlásený X. ročník kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ (ďalej VSkP). Gestorom kampane bol aj v roku 2023 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici pod záštitou Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. Kampaň prebiehala vo všetkých regiónoch Slovenska, v spolupráci s ostatnými regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva v SR v rámci programu CINDI. Kampaň je dlhotrvajúcou výzvou na zvýšenie pohybovej aktivity obyvateľov Slovenskej republiky. Cieľom je formou súťaže motivovať ľudí k pohybovej aktivite vo voľnom čase a tým podporiť ich zdravie, zlepšiť zdravotný stav, predchádzať chronickým neinfekčným ochoreniam a u účastníkov súťaže vytvoriť návyk na pravidelnú pohybovú aktivitu.

Do desiateho ročníka kampane sa celkovo zapojilo 653 účastníkov, z toho 426 žien a 226 mužov, v jednom prípade nebolo uvedené pohlavie. Oproti predchádzajúcemu IX. ročníku bol zaznamenaný nárast účastníkov o takmer 80%.

Pracovníčky OPZaVkJ sa zúčastnili online porady ku kampani VSkP. Kampaň bola spropagovaná na web stránke RÚVZ, na dvoch informačných paneloch, na web stránke mesta Levice a v Levickej televízii.

9.3 PODPORA ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT

Regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike sa podieľali na podpore zdravia znevýhodnených komunit v súlade s metodickým usmernením v nadväznosti na schválený Akčný plán Stratégie rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 na roky 2022-2024, tematická časť Zdravie.

Problematike znevýhodnených komunit bola venovaná pozornosť prostredníctvom edukačných zdravotno-výchovných prednášok v základných školách a v komunitnom centre Ladislavov dvor v Leviciach. Edukačná činnosť bola vykonávaná na nasledovné témy: Hygiena rúk, Pohyb a zdravá výživa, Stomatohygiena, Týždeň mozgu, Legálne a nelegálne drogy a Fajčenie. Celkovo bolo zrealizovaných 10 prednášok, v rámci ktorých bolo edukovaných 147 žiakov základných škôl. Na ZŠ s MŠ Kozárovce, ktorú navštevujú žiaci z rómskej osady Domky, sme realizovali vlastnú športovo – edukačnú aktivitu „Radšej športuj ako droguj“, ktorej sa zúčastnilo 24 žiakov prvého stupňa. Hravou a súťažnou formou bola upriamená pozornosť žiakov na trávenie voľného času športom, priblížená problematika drog a prevencia vzniku drogovej závislosti. Akcia mala veľký úspech, žiaci dostali vecné ceny a sladkosti, čo ich veľmi potešilo.

9.4 STRATÉGIA ROZVOJA PORADENSKÝCH CENTIER OCHRANY A PODPORY ZDRAVIA V SR

Hlavnou úlohou poradenských centier poradní zdravia je aktívne vyhľadávanie rizikových faktorov chronických neinfekčných ochorení, ktoré úzko súvisia so životným štýlom jedinca. Prostredníctvom individuálneho určenia jeho skóre napomáhajú pozitívnym zmenám vedúcim k zlepšeniu zdravia populácie.

V roku 2023 bolo v rámci Testu zdravé srdce zrealizovaných 152 vyšetrení, z toho 115 prvovýšetrení. V závislosti od výsledkov vyšetrení bolo následne klientom poskytnuté individuálne odborné poradenstvo v oblasti zdravého životného štýlu doplnené o ciele distribúciu zdravotno-výchovných materiálov.

9.5 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE PROBLÉMY S ALKOHOLOM NA ROKY 2021-2030

Cieľom je zvýšiť zdravotné uvedomenie a zdravotnú gramotnosť o rozsahu a povahe zdravotných, sociálnych a ekonomických účinkov škodlivého užívania alkoholu, ako aj redukovať negatívne dopady pitia alkoholu na rôzne cieľové skupiny, presadzovaním dôsledného dodržiavania regulačných opatrení zo strany štátu.

V prevencii závislostí sa zvýšená pozornosť venovala vybraným skupinám obyvateľstva, ktoré sú vystavené riziku poškodenia zdravia v dôsledku užívania návykových látok, prioritne deťom a mládeži. V rámci plnenia uvedeného programu v roku 2023 bolo zrealizovaných 5 prednášok na dvoch základných školách v okrese, celkovo edukovaných 111 žiakov. Povedomie o fetálnom alkoholovom syndróme pracovníčky oddelenia u žiakov a študentov zvyšovali v rámci edukačných aktivít formou prednášok. Realizované boli tri prednášky a celkovo bolo edukovaných 47 žiakov a študentov. Prednášky boli spojené s besedou a premietaním edukačného zdravotno-výchovného filmu „Až do dna“.

9.6 NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA PRE ROKY 2021-2030

Hlavným cieľom aktualizovaného Národného programu podpory zdravia je zlepšovať zdravotný stav obyvateľstva, prostredníctvom zvyšovania úrovne zdravotného uvedomenia a podpory zdravia. Prostredníctvom multirezortnej spolupráce ide o integrovaný program, ktorého hlavným cieľom je zlepšovať zdravotný stav obyvateľov Slovenskej republiky. Program je zameraný na ovplyvňovanie determinantov zdravia, znižovanie rizikových faktorov vyskytujúcich sa u obyvateľstva a na zvyšovanie zainteresovanosti jednotlivých zložiek spoločnosti.

Preventívne opatrenia, zamerané na znižovanie výskytu chronických neinfekčných ochorení sa zameriavajú na výživu, stravovanie, fyzickú aktivitu, tabak, alkohol a drogy, na podporu duševného zdravia, pracovné a životné podmienky a sú zamerané na znižovanie výskytu infekčných ochorení.

Pri príležitosti Svetového dňa zdravia (13.4.2023) pracovníčka oddelenia PZaVkZ formou výjazdovej akcie pre širokú verejnosť v priestoroch lekárne Aesculap v Leviciach uskutočnila 27 výpočtov indexu telesnej hmotnosti spojenej s odborným poradenstvom.

Zdravý životný štýl a ozdravenie výživy pracovníčky oddelenia prezentovali formou prednášok na 12 základných a stredných školách v okrese Levice, realizovali spolu 15 prednášok pre celkovo 474 žiakov a študentov. Jedna prednáška na tému zdravej výživy bola prezentovaná na Základnej škole Lok pre rodičov, ktorej sa zúčastnilo 11 rodičov.

Téma Diabetes mellitus a zdravý životný štýl bola priblížená prostredníctvom 11 prednášok pre celkovo 262 žiakov základných škôl. Jedna prednáška bola odprednášaná v dennom stacionári v Novej dedine pre 13 klientov stacionáru. V rámci svetového dňa diabetu (14.11.2023) bola v obchodnom centre Ditúria v Leviciach OPZaVkZ realizovaná zdravotno-výchovná akcia pre širokú verejnosť, zameraná na meranie hodnôt glykémie z kvapky krvi. Celkovo bolo realizovaných 83 meraní. Merania boli spojené s odborným poradenstvom.

Pri príležitosti významných svetových a medzinárodných dní vyhlásených Svetovou zdravotníckou organizáciou pracovníčky OVkZ a PZ formou príspevkov na webovej stránke úradu ako aj na dvoch informačných paneloch v rámci nášho úradu a Polikliniky Levice, pozitívne vplývali na obyvateľstvo v zmysle zvyšovania povedomia širokej verejnosti o zdravom životnom štýle aj prostredníctvom médií (WEB stránka mesta Levice, Televízia Levice, MsKS Levice).

9.7 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE PODPORU POHYBOVEJ AKTIVITY NA ROKY 2022-2023

Nedostatočná fyzická aktivita v spojení s nízkou hladinou fyzickej zdatnosti je významný rizikový faktor pre vznik chronických neprenosných ochorení. Pohybová aktivita ako súčasť životného štýlu je jeden z najvýznamnejších determinantov zdravia. V posledných desaťročiach došlo k výraznému zníženiu množstva času stráveného pohybovou aktivitou v zamestnaní aj v rámci trávenia voľného času počas dňa. Cieľom edukačných zdravotno-výchovných aktivít je zlepšenie úrovne verejného zdravia prostredníctvom podpory pohybovej aktivity naprieč sektormi.

Aktívny pohyb ako nástroj na ozdravenie výživy a zlepšenie zdravotného stavu bol propagovaný na 7 prednáškach na 3 základných a jednej strednej škole v okrese Levice. Celkovo bolo edukovaných 191 žiakov a študentov. Téma opodstatnenia aktívneho pohybu bola pre obyvateľov okresu Levice spracovaná a uverejnená na informačných paneloch vo vestibule úradu ako aj vo vestibule Polikliniky Levice a na web stránke nášho úradu / 7 príspevkov/. Táto téma je samozrejmom súčasťou edukačných aktivít, ktoré sú organizované v rámci iných odborných tém. Cielené poradenstvo v oblasti primeranej pohybovej aktivity / významný nástroj na zvýšenie HDL-cholesterolu/ je štandardnou súčasťou vyšetrenia v poradni zdravia, ktoré je zároveň doplnené o distribúciu zdravotno-výchovných materiálov. Pracovníčky oddelenia na regionálnej úrovni na 5.ZŠ v Leviciach realizovali vlastnú zdravotno-výchovnú akciu s názvom „Povedz zdraviu a pohybu áno“. Boli realizované dve akcie pri príležitosti Svetového dňa obezity, kde bola pozornosť žiakov upriamená na zdravý životný štýl, zdravý spôsob stravovania a dostatok pohybovej aktivity. Žiaci boli rozdelení do skupín a formou jednoduchých športových súťaží, spojených s edukáciou prechádzali rôzne stanoviská a plnili zadania. Akcia mala u žiakov veľký úspech. Po skončení akcie dostali všetci zúčastnení rôzne ceny. Celkovo sa oboch akcií zúčastnilo 26 žiakov.

9.8 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN NA KONTROLU TABAKU A SÚVISIACICH VÝROBKOV NA ROKY 2023-2030

V rámci Svetového dňa bez tabaku pracovníčky oddelenia vo vestibule Polikliniky Levice zorganizovali zdravotno – výchovnú akciu pre širokú verejnosť v dňoch 30.-31.5.2023. V rámci nej bolo zrealizovaných 50 vyšetrení smokerlyzerom. Dotazníkovou formou bol u vyšetovaných stanovený stupeň závislosti na nikotíne a poskytnuté individuálne odborné poradenstvo. Zúčastneným fajčiarom bola poskytnutá informácia o možnosti navštíviť poradňu na odvykanie od fajčenia. Z oslovených prejavilo záujem o návštevu tejto poradne 5 ľudí. O vyšetrenie smokerlyzerom požiadali aj blízke osoby, ktoré sprevádzali fajčiarov (počet vyšetrených nefajčiarov 7), pričom u väčšiny z nich boli namerané vyššie hodnoty CO.

Prednášky na tému „Vplyv fajčenia na ľudský organizmus“ boli realizované počas celého roka. Počas prednášok bola realizovaná videoprojekcia zdravotno-výchovného filmu „Kým stúpa dym“ a následná diskusia na prednášanú tému. Vzhľadom na stúpajúci trend používania elektronických cigariet a iných nikotínových náhrad u mladých ľudí, boli prednášky zamerané aj na túto tému. Realizovaných bolo 11 prednášok na 8 základných a stredných školách v okrese. Na školy bol distribuovaný zdravotno-výchovný materiál. Spolu bolo edukovaných 310 žiakov a študentov na ZŠ a SŠ.

K zlepšeniu informovanosti širokej verejnosti o negatívnych účinkoch tabaku prispeli aj článok na webovej stránke úradu, príspevok v regionálnej televízii a web stránke mesta Levice ako aj inštalácia dvoch informačných panelov (vestibul úradu, vestibul Polikliniky Levice).

OPZ a VkZ sumarizoval počet vykonaných kontrol dodržiavania zákona č.377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov za RÚVZ so sídlom v Leviciach. V roku 2023 bolo vykonaných celkovo 792 kontrol zameraných na ochranu nefajčiarov v prevádzkach.

9.9 NÁRODNÁ PROTIDROGOVÁ STRATÉGIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA OBDOBIE ROKOV 2021-2025 S VÝHLADOM DO ROKU 2030

Cieľom je chrániť a zvyšovať blaho spoločnosti a jednotlivcov, chrániť verejné zdravie, poskytovať vysoký stupeň bezpečnosti pre širokú verejnosť a zabezpečiť multidisciplinárny, integrovaný, vyvážený a faktami podložený prístup k drogovej problematike.

Edukačná činnosť na základných a stredných školách bola zameraná na ozdravenie spôsobu života, prevenciu látkových závislostí (zahrňujúc problematiku legálnych a nelegálnych drog), prevenciu nelátkových závislostí a súvisiace témy, v rámci prednášok boli realizované aj videoprojekcie zdravotno-výchovného filmu. Celkovo bolo realizovaných 13 prednášok na 9 školách v okrese Levice. Spolu bolo edukovaných 342 žiakov a študentov na ZŠ a SŠ. Okrem prostredia škôl a školských zariadení bola realizovaná prednáška aj v centre sociálnej pomoci Miesto v dome v Leviciach, kde bolo edukovaných 12 klientov centra. Pre ZŠ s MŠ Kozárovce pracovníčky OPZaVkZ realizovali vlastnú športovo – edukačnú aktivitu „Radšej športuj ako droguj“, ktorej sa zúčastnilo 28 žiakov prvého stupňa. Hravou a súťažnou formou bola žiakom priblížená problematika drog, prevencia vzniku drogovej, upriamili sme pozornosť na trávenie voľného času športom.

Informácie pre médiá za RÚVZ so sídlom v Leviciach:

Prednášky: 142

Tlač: 3

Televízia: 2

Web RÚVZ Levice: 85